

"Regeringens domstolstrots åskådliggör en skärseld - och HFD finslipar nu sitt tredje utslag"

Publicerad 2017-01-05 09:07

KRÖNIKA - av Nils Funcke, yttrandefrihetsexpert och adjunkt i medierätt vid JMK

En brygd av domstolstrots, nonchalans och godtycke. Det är ingredienserna i regeringens hantering av statsbidraget till Jehovas vittnen. En brygd som regeringar av skilda kulörer kryddat och låtit jäsa i åtta år.

En logisk följd av separationen mellan stat och kyrka år 2000 hade varit att avskaffa det statliga stödet till trossamfunden. Men istället inrättades en särskild myndighet - Nämnden för statligt stöd till trossamfund - med uppdrag att fördela ett statligt stöd för att "en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg".

Nämndens ledamöter utses av ett råd med representanter från de trossamfund som får stöd och prövar ansökningarna varefter regeringen fattar det slutgiltiga beslutet.

Under år 2015 fick Romersk Katolska kyrkan liksom Pingströrelsen omkring nio miljoner och Eumeniska Kyrkan låg i topp med elva miljoner.

Serbisk ortodoxa kyrkan, Sjundedags adventisterna, judiska centralrådet, Muslimska förbundet finns bland de 35 samfund som regeringen godkännt. För år 2017 har regeringen reserverat 92 miljoner i bidrag.

I augusti 2007 ville Jehovas vittnen dela det statliga brödet med övriga samfund. I kraft av sin storlek skulle samfundet ha blivit en av större mottagarna.

Men nämnden anser inte att samfundet passerat nålsögat och avråder regeringen från att bevilja samfundet bidrag. Detta sker med hänvisning till att bestämmelsen i lag om stöd till trossamfund endast tillåter att bidrag ges till trossamfund som "bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på".

Kravet konkretiserades när lagen infördes med att det gäller att motarbeta rasism, våld och brutalitet. Samfundet förväntades också verka för jämställdhet mellan män och kvinnor och det var enligt regeringen "av väsentlig betydelse" att trossamfundet "klart markerar avståndstagande från antidemokratiska strömningar".

I sitt yttrande till regeringen betecknar nämnden Jehovas vittnen som en sekt vars medlemmar inte utövar sin rösträtt. Enligt nämnden finns inget utrymme för medlemmarna att forma sina egna åsikter och "själständigt tänkande bestraffas regelbundet".

Men synen på jämställdhet mellan könen och inställningen till homosexualitet nämns inte. Det skulle förvandla grandet i det egna ögat till en påle och sannolikt utesluta, i vart fall, hälften av samfundet från bidrag.

Två år efter ansökan signerar kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (M) regeringens avslag. Eftersom regeringen inte motiverar sitt beslut anser Högsta förvaltningsdomstolen att det inte uppfyller kravet på att alla ska behandlas och att all myndighetsutövning ska kännetecknas av saktighet och opartiskhet.

I maj 2012 tar statsrådet Stefan Attefall (KD) på socialdepartementet, som har tagit över bidragsprövningen, sats.

Enligt regeringen är en av de grundläggande värderingar som samhället vilar på "rätten att rösta i allmänna val". Eftersom Jehovas vittnen uppmanar sina medlemmar att avstå från att rösta menar regeringen att samfundet inte bidrar till att "upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på".

HFD:s dom är inte nådig. Man kan ana en djup suck från justitieråden när de upplyser regeringen om att en allmän och lika rösträtt visserligen utgör en grundläggande rättighet men "samtidigt förhåller det sig så" att medborgarna har rätt att avstå från att rösta.

Därefter ger de regeringen sista smörjelsen genom att förklara att "i Sverige utgör rösträtten just en rätt och inte en skyldighet" och upphäver regeringens beslut.

Eftersom omprövningen dröjer stöter Jehovas vittnen på regeringen. Efter flera turer mellan samfundet och kulturdepartementet som nu har tagit tillbaka bidragsprövningen avslår kulturminister Alice Bah Kuhnke (MP) ansökan i januari 2016.

Nu motiveras inte avslaget längre av inställningen till deltagande i allmänna val och frågan om jämställdhet som regeringen profilerat sig på i alla andra sammanhang lyser helt med sin frånvaro. Istället är det samfundets motstånd mot blodtransfusioner som enligt regeringen är problematisk när det gäller minderåriga. Den kan inte anses vara förenligt med samhällets grundläggande värdering om barns rätt till liv och hälsa.

Jehovas vittnen framhåller i sin anmälan till HFD att det finns goda medicinska alternativ till blodtransfusioner, att antalet vårdsituationer där problem uppstår är få och att, när de inträffar, försöker föräldrar och vårdarna lösa det i samförstånd. När inget samförstånd kan barnet omhändertas och behandlas.

Högsta förvaltningsdomstolen finslipar nu på sitt tredje utslag. Oavsett utgången är myndighetens och regeringens förhållningar, domstolstrotset och därmed obstruktionen mot de bestämmelser som riksdagen fastställt samt det ständiga sökandet efter nya nålsögon för att neka Jehovas vittnen bidrag ovärdigt.

Exemplet åskådliggör den skärseld som finns i varje selektiv form av stöd där kriterierna ger utrymme för bedömning och tolkning av själva innehållet oavsett om det handlar om en tidning eller en verksamhet.

Alice Bah Kuhnke (MP) och Stefan Löven (S) bör efter att ha tvingats tömma den bittra kalken i botten avskaffa stödet.

Läs även:

[Högsta förvaltningsdomstolen läxar upp regeringen - "rösträtten är en rätt, inte en skyldighet" \(http://www.dagensjuridik.se/2013/11/hogsta-forvaltningsdomstolen-laxar-upp\)](http://www.dagensjuridik.se/2013/11/hogsta-forvaltningsdomstolen-laxar-upp)

red@dagensjuridik.se (mailto:red@dagensjuridik.se)

1 kommentar

Bolagsjuristen tors, 2017-01-05 09:38

Staten ska inte lämna stöd till något religiöst samfund. Rimligen bör detta också innebära att den inte heller ska bistå religiösa samfund med uppbörderna av medlemsavgifter.

[besvara \(\(comment/reply/78179/73086\)\)](#) [Anmäl som opassande \(#\)](#)

Skriv ny kommentar

Ditt namn: *

E-post: *

Innehållet i detta fält är privat och kommer inte att visas publikt.

Länk:

Kommentar: *

Jag godkänner [villkor för kommentarer \(\(2017/01/regeringens-domstolstrots-askadliggor-en-skarseld-och-hfd-finslipar-nu-sitt-tredje-utslag#comments-terms-of-use-1\)\)](#)

Uppdatera mig när nya kommentarer tillkommer

Förhandsgranska